

PROJEKT

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2015- 2025

Opole, 2015

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	3
II. POTENCJAŁ ROZWOJOWY POWIATU OPOLSKIEGO – ANALIZA STRATEGICZNA SWOT.....	4
III. KIERUNKI ROZWOJU POWIATU OPOLSKIEGO.....	6
IV. SPÓJNOŚĆ STRATEGII ROZWOJU POWIATU OPOLSKIEGO Z EUROPEJSKIMI, KRAJOWYMI I REGIONALNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.....	11
V. WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU POWIATU OPOLSKIEGO.....	13

ZAŁĄCZNIK 1 - SYNTETYCZNA DIAGNOZA SPOŁECZNO - GOSPODARCZA POWIATU OPOLSKIEGO

I. WPROWADZENIE

Decyzja o przystąpieniu do opracowania nowej Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2015 – 2025 wynika z dezaktualizacji Strategii Rozwoju Wspólnoty Opolskiej, przyjętej uchwałą Rady Powiatu Opolskiego nr XVIII/158/2001 z dnia 19 kwietnia 2001 r., a przede wszystkim z zachodzących przemian społeczno-gospodarczych, a także wyzwań stojących przed Powiatem Opolskim w kontekście nowego okresu programowania Unii Europejskiej oraz utworzenia min. przez gminy z terenu powiatu opolskiego obszaru funkcjonalnego Aglomeracja Opolska.

Celem zaktualizowanej Strategii jest określenie kierunków rozwojowych Powiatu Opolskiego zgodnie z potrzebami lokalnej społeczności oraz zmiennymi warunkami społeczno – gospodarczymi. Nowy dokument strategiczny nawiązuje do działań prorozwojowych i proinwestycyjnych z uwzględnieniem przemian, jakie zachodzą w polityce regionalnej i krajowej. Zapisy Strategii zostały dostosowane do założeń obowiązujących dokumentów krajowych i regionalnych określających priorytety polityki spójności i polityki regionalnej Unii Europejskiej oraz możliwości współfinansowania przedsięwzięć z udziałem środków zewnętrznych. Ponadto zgodnie z obowiązującym podejściem do rozwoju regionalnego szczególną uwagę zwrócono na potrzebę podejmowania wspólnych działań w celu rozwiązywania lokalnych problemów, jako niepożądane wskazano wdrażanie działań prorozwojowych w granicach administracyjnych poszczególnych gmin.

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2015 - 2025 zawiera syntetyczną diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej. Kolejną część stanowi analiza SWOT, której celem jest ocena mocnych i słabych stron, a także szans i zagrożeń. Na podstawie analizy SWOT sformuowano wizję oraz cele rozwojowe Powiatu Opolskiego na kolejne lata. W Strategii określono również mechanizmy wdrażania: podmioty wdrażające, źródła finansowania, zasady monitoringu i aktualizacji dokumentu.

Opracowanie nowej Strategii umożliwiło dokonanie analizy porównawczej z latami poprzednimi. Dzięki znaczącym zewnętrznym środkom finansowym, w szczególności fundusze Unii Europejskiej zrealizowano niezbędne inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej: poprawy stanu dróg powiatowych, bazy sportowo-rekreacyjnej, edukacyjnej, rewitalizacji zabytków, termomodernizacji budynków. Nowy okres programowania Unii Europejskiej stawia przed Powiatem Opolskim kolejne cele i wyzwania związane z koniecznością inwestowania, pozyskiwania środków zewnętrznych i utrzymania prorozwojowego kierunku. Konieczne jest włączenie do tego procesu szeregu partnerów.

Pomimo zaangażowania znaczących środków finansowych przeznaczonych na działania prorozwojowe nadal nie udało się wyeliminować głównych problemów i zagrożeń. Postępująca depopulacja, wynikająca z niekorzystnych zjawisk demograficznych oraz brak nowych inwestycji, przyczyniających się do zwiększenia miejsc pracy to dwa, współzależne od siebie zagrożenia wyznaczające kierunek głównych działań regionalnego i lokalnych samorządów. Zjawisko depopulacji jest charakterystyczne dla województwa opolskiego, dlatego konieczne jest uruchomienie działań związanych ze Specjalną Strefą Demograficzną utworzoną na terenie naszego regionu.

Rozwiązania nadal wymaga szereg problemów związanych z poprawą infrastruktury technicznej, zwłaszcza dróg i usprawnieniem komunikacji. Niezbędna jest kontynuacja działań związanych z inwestowaniem w kapitał ludzki, prowadzących do niwelowania negatywnych zjawisk takich, jak: wykluczenie społeczne, minimalizacja skutków ubóstwa, pomoc grupom społecznym wymagającym wsparcia.

Wyznacznikiem potencjału danego obszaru jest kapitał ludzki i infrastruktura, ponieważ decydują o rozwoju społeczno – gospodarczym. Depopulacja Powiatu Opolskiego i problemy z niej wynikające, są jednym z największych wyzwań dla samorządu na kolejne lata. Konieczny jest rozwój zasobów ludzkich i wykorzystanie dotychczasowych doświadczeń w tym obszarze.

Ważne jest również wyrównanie deficytów w obszarze infrastruktury technicznej, w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, z wykorzystaniem potencjału środowiska przyrodniczego. Powiat Opolski ma być obszarem konkurencyjnym gospodarczo, o odpowiednim poziomie życia społecznego i gospodarczego jego mieszkańców. Ma być miejscem, w którym warto żyć, pracować i inwestować.

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2015-2025 przygotowana została w oparciu o porozumienie społeczne. Dowodem tego jest udział w powstawaniu nowego dokumentu przedstawicieli różnych środowisk i grup społecznych oraz wprowadzenie do jej zapisów wniosków z przeprowadzonych konsultacji społecznych. Ponadto przeprowadzona została strategiczna ocena oddziaływania na środowisko przedmiotowego dokumentu.

II. POTENCJAŁ ROZWOJOWY POWIATU OPOLSKIEGO – ANALIZA STRATEGICZNA SWOT

Analiza SWOT jest jedną z najpopularniejszych metod analitycznych służących do porządkowania informacji, jest to pierwszy etap analizy strategicznej, który polega na ocenie mocnych i słabych stron, a także szans i zagrożeń. Mocne strony wskazują na te elementy i cechy charakterystyczne, które są atutem analizowanego obszaru i stanowią o jego przewadze. W oparciu o te obszary powinna budowana być konkurencyjność Powiatu Opolskiego, natomiast słabe strony wskazują braki i problemy, które powinny zostać ograniczone lub usunięte.

Analiza SWOT została przygotowana w oparciu o syntetyczną diagnozę społeczno – gospodarczą Powiatu Opolskiego oraz wnioski wypracowane w trakcie warsztatów strategicznych z udziałem liderów i przedstawicieli różnorodnych grup społecznych, zostały uporządkowane i zapisane w tabelach, zgodnie z analizowanymi obszarami.

Tabela 1. Analiza strategiczna SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Centrale położenie powiatu 2. Dogodne położenie komunikacyjne i bliskość autostrady A4 3. Cenne walory przyrodnicze (duża lesistość, położenie w dolinie Odry, obszary chronionego krajobrazu, Natura 2000) 4. Potencjał turystyczny powiatu (obiekty zabytkowe, parki, lasy, szlaki turystyczne, rowerowe) 5. Dostęp do surowców mineralnych 6. Zróżnicowanie narodowe i kulturowe lokalnej społeczności 7. Pracowitość i zapobiegliwość mieszkańców 8. Doświadczenie jednostek samorządu terytorialnego w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych 9. Współpraca i powiązania międzynarodowe 10. Dobra jakość kształcenia 11. Wysoka kultura pracy 12. Gospodarcze oddziaływanie Opola 13. Powstanie obszaru funkcjonalnego – Aglomeracji Opolskiej 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niskie wykorzystanie Odnawialnych Źródeł Energii 2. Depopulacja obszaru i problemy demograficzne 3. Odływ specjalistów o wysokich kwalifikacjach i wykształceniu wyższym 4. Niski poziom konkurencyjności i innowacyjności firm 5. Niedobór znaczących inwestycji gwarancyjnych miejsca pracy 6. Niestateczna liczba podmiotów gospodarczych działających w nowoczesnych technologiach 7. Niedostateczna ilość miejsc pracy dla osób z wyższym wykształceniem, w szczególności w nowoczesnych technologiach 8. Niezadowalający stan infrastruktury technicznej 9. Niezadowalający stan infrastruktury drogowej wymagająca przebudowy, poprawy jakości i nośności 10. Niedostateczna sieć ścieżek rowerowych

<ul style="list-style-type: none"> 14. Zróżnicowana struktura podmiotów gospodarczych, z przewagą mikro i małych przedsiębiorstw 15. Rozwinięty sektor usług 16. Wysoka kultura produkcji rolnej 17. Bogactwo zabytków. 18. Dobry dostęp do bibliotek, domów kultury i świetlic 19. Rozwinięta baza sportowo – rekreacyjna 20. Wysoka, lokalna aktywność społeczna i kulturalna 21. Dbłość o bezpieczeństwo i porządek publiczny 22. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego 	<ul style="list-style-type: none"> 11. Niedostateczne połączenia komunikacji autobusowej i kolejowej 12. Niedostatecznie rozwinięta sieć mediów podstawowych 13. Niedostatecznie rozwinięta komunikacja zbiorowa 14. Niewykorzystanie potencjału rzeki Odry 15. Niedostateczny dostęp do szerokopasmowej sieci internetowej 16. Niedostatecznie rozwinięte zaplecze dla funkcjonowania usług w zakresie turystyki 17. Niedostateczny dostęp do infrastruktury leczenia, aptek i specjalistycznej opieki zdrowotnej 18. Niedostateczny dostęp do infrastruktury i wyposażenia usług medycznych w zakresie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi 19. Słabo rozwinięte mieszkalnictwo spółdzielcze i socjalne 20. Niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych 21. Zły stan obiektów zabytkowych o cennych walorach historycznych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> 1. Zasoby niezbędne do pozyskania Odnawialnych Źródeł Energii 2. Wysoka jakość kapitału ludzkiego 3. Program Specjalnej Strefy Demograficznej 4. Dostępność terenów inwestycyjnych. 5. Dostępność funduszy i zewnętrznych środków pomocowych na rozwój związany z rozwojem gospodarki i innowacyjności 6. Wysoka świadomość samorządu regionalnego i lokalnego w działaniach na rzecz rozwoju gospodarki i przedsiębiorczości 7. Rozbudowa Elektrowni Opole oraz scalenie gruntów w miejscowości Świerkle pod inwestycje 8. Zmiana modelu spędzania wolnego czasu i wzrost aktywności społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Konkurencja innych obszarów lokalizacji w województwie opolskim 2. Niezadawalający stan jakości powietrza 3. Pogarszający się stan wód powierzchniowych 4. Wzrastające obciążenie ruchem samochodowym 5. Odpływ wykwalifikowanej kadry i osób w wieku produkcyjnym 6. Niskie wykorzystanie energii odnawialnej 7. Niedostateczne zabezpieczenie przed powodzią 8. Pogorszenie kondycji finansów publicznych 9. Niewystarczające środki finansowe na wkład własny do projektów zewnętrznych

Źródło: Opracowanie własne.

III. KIERUNKI ROZWOJU POWIATU OPOLSKIEGO

1. WIZJA POWIATU OPOLSKIEGO

POWIAT OPOLSKI – MIEJSCE, W KTÓRYM WARTO ŻYĆ, PRACOWAĆ I INWESTOWAĆ

Wizja Powiatu Opolskiego przedstawia obraz Powiatu w perspektywie do roku 2025, jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i potrzeby w obszarze społeczno – gospodarczym i wskazuje na główne kierunki rozwoju, które powinny być określone, aby założona wizja została osiągnięta.

Dzięki inwestycjom i działaniom związanym z ochroną środowiska, wzmacnianiu zasobów ludzkich, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu i ubóstwu, podnoszeniu jakości edukacji i szkolnictwa zawodowego, Powiat Opolski ma być miejscem przyjaznym ludziom, w którym warto żyć, pracować i inwestować. Powiat ma konkurować gospodarczo z innymi obszarami, poprzez budowanie relacji partnerskich w gospodarce, przystawianiu edukacji do rynku pracy, skutecznemu zarządzaniu i przygotowanie nowoczesnej infrastruktury technicznej i społecznej.

Powiat Opolski ma być miejscem rozpoznawalnym w regionie, otwartym na partnerską współpracę regionalną, krajową i zagraniczną.

2. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

Założenia Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego znajdują swoje odzwierciedlenie w celach strategicznych, operacyjnych, proponowanych działaniach i priorytetach inwestycyjnych. W Strategii określono pięć głównych celów strategicznych związanych z następującymi obszarami: ochroną środowiska, rozwojem zasobów ludzkich, gospodarką i rynkiem pracy, infrastrukturą techniczną oraz infrastrukturą społeczną. Kierunki rozwoju przedstawia tabela nr 2.

Tabela 2. Cele strategiczne i cele operacyjne

CEL STRATEGICZNY	CELE OPERACYJNE	PLANOWANE DZIAŁANIA I PRIORYTETY INWESTYCYJNE
I. Czyste środowisko naturalne	1. Ograniczenie niskiej emisji w budynkach użyteczności publicznej	1.1 Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej wraz z wymianą źródeł ciepła i wyposażenia na energooszczędne
		1.2 Promocja innowacyjnych technologii niskoemisyjnych
	2. Zwiększanie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii	2.1 Opracowanie koncepcji, programów i planów związanych z OZE
		2.2 Zastosowanie energii opartej na OZE, w szczególności z wiatru, wody, ciepła z ziemi, słońca w obiektach użyteczności publicznej

		2.3 Promocja projektów inwestycyjnych opartych na OZE
	3. Ochrona i promocja różnorodności biologicznej i dziedzictwa naturalnego	3.1 Rewitalizacja obszarów dziedzictwa naturalnego, w tym parków zabytkowych
		3.2 Zachowanie i odtwarzanie zadrzewień
		3.3 Rekultywacja i renaturyzacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych
		3.4 Realizacja kampanii edukacyjno – informacyjnych związanych z wykorzystaniem zasobów przyrodniczych Powiatu Opolskiego, w tym obszarów NATURA 2000
II. Aktywne i bezpieczne społeczeństwo	1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu	1.1 Realizacja programów wspierających osoby dotknięte wykluczeniem społecznym i ubóstwem
		1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i dotkniętych ubóstwem, poprzez programy stypendialne i projekty rozwojowe
	2. Rozwój opiekuńczych i wychowawczych usług	2.1 Wspieranie rozwoju infrastruktury i wyposażenia jednostek opiekuńczych i wychowawczych
		2.2 Działania edukacyjno-profilaktyczne ukierunkowane na wzmocnienie kondycji rodziny
		2.3 Wsparcie rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi oraz wsparcie pieczy zastępczej
		2.4 Rozwój usług opiekuńczych nad osobami i zależnymi, w tym starszymi i niepełnosprawnymi
	3. Podnoszenie jakości edukacji, w tym kształcenia zawodowego	3.1 Rozwój kompetencji kluczowych dzieci i młodzieży oraz postaw niezbędnych do funkcjonowania na rynku pracy
		3.2 Rozwój bazy dydaktycznej szkół i placówek oświatowych, w tym tworzenie warunków do szkolenia dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo
		3.3 Rozwój kwalifikacji i umiejętności kadry pedagogicznej
		3.4 Programy stypendialne dla dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionej
		3.5 Specjalistyczna diagnostyka

		psychologiczno – pedagogiczna i wsparcie dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
	4. Wspieranie wielokulturowego dziedzictwa i tożsamości Powiatu Opolskiego	4.1 Wsparcie działalności osób i organizacji społecznych upowszechniających historię, tradycję, kulturę i tożsamość lokalną 4.2 Rozwijanie i promocja wielokulturowości Powiatu Opolskiego
	5. Wspieranie osób starszych w kierunku zdrowego i aktywnego trybu życia	5.1 Tworzenie programów aktywizujących osoby starsze, w tym programów edukacyjnych 5.2 Promocja zdrowego i aktywnego stylu życia
	6. Poprawa bezpieczeństwa publicznego i systemu ostrzegania przed zagrożeniami naturalnymi	6.1 Szkolenia służb i administracji w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i zapobieganie zagrożeniom życia i zdrowia 6.2 Promocja i edukacja bezpiecznych zachowań oraz kampanie edukacyjne w zakresie reagowania na zjawiska kryzysowe 6.3 Rozwój narzędzi monitoringu oraz powiatowego systemu identyfikacji zagrożeń i szybkiego ostrzegania ludności 6.4 Modernizacja systemów koordynacji działań w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń
III. Innowacyjna gospodarka i rynek pracy	1. Budowanie relacji partnerskich i wspieranie powiązań biznesowych	1.1 Wspieranie lokalnych przedsiębiorstw w poszukiwaniu partnerów gospodarczych i nawiązywaniu kontaktów biznesowych, w tym zagranicznych
		1.2 Promocja gospodarcza Powiatu Opolskiego, w tym promocja przedsiębiorczości i lokalnych przedsiębiorców
		1.3 Przygotowanie terenów pod aktywność gospodarczą
	2. Dostosowanie edukacji do rynku pracy	2.1 Projekty współpracy szkół i placówek z przedsiębiorcami i pracodawcami
		2.2 Kształcenie praktyczne uczniów, organizacja staży, praktyk i kursów zawodowych, w tym we współpracy z pracodawcami
		2.3 Doskonalenie i doksztalanie nauczycieli kształcenia zawodowego

		2.4 Poradnictwo zawodowe
		2.5 Promocja kształcenie zawodowego oraz współpracy szkół z pracodawcami
	3. Promowanie równych szans na rynku pracy oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększania szans na zatrudnienie	3.1 Wsparcie Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu w zakresie działań na rzecz osób pozostających bez zatrudnienia
		3.2 Realizacja programów aktywizacji zawodowej
		3.3 Promocja równych szans na rynku pracy, w szczególności kobiet, osób niepełnosprawnych i wykluczonych
IV. Nowoczesna infrastruktura techniczna i ekologiczny transport	1. Poprawa jakości i nośności systemu dróg powiatowych	1.1 Budowa/przebudowa/remont dróg powiatowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w szczególności prowadzących do miejsc atrakcyjnie gospodarczo i turystycznie
		1.2 Poprawa parametrów technicznych dróg powiatowych
		1.3 Budowa/przebudowa/remont przepraw mostowych i innych obiektów inżynierskich na drogach powiatowych
		1.4 Poprawa bezpieczeństwa na drogach powiatowych poprzez budowę chodników, bezpiecznych przystanków, zatok autobusowych i oświetlenia ulicznego
	2. Poprawa dostępności komunikacyjnej Powiatu Opolskiego i transportu publicznego	2.1 Działania partnerskie i wsparcie w kierunku budowy dodatkowego węzła autostradowego na terenie Powiatu Opolskiego
		2.2 Działania partnerskie i wsparcie w kierunku zintegrowanego systemu komunikacji zbiorowej
		2.3 Działania partnerskie i wsparcie w kierunku wprowadzenia biletu zintegrowanego w komunikacji zbiorowej
	3. Rozwój i promocja ekologicznych form transportu	3.1 Budowa/przebudowa/remont infrastruktury dla ruchu rowerowego i pieszego
		3.2 Oznakowanie ścieżek/szlaków rowerowych i pieszych
		3.3 Programy edukacyjno - promocyjne ekologicznych form transportu, w tym turystyki rowerowej
	4. Wsparcie infrastruktury	4.1 Wsparcie w zakresie budowy/przebudowy/remontu

	ochrony przeciwpowodziowej i zapobieganie zagrożeniom życia i zdrowia	infrastruktury przeciwpowodziowej, w tym szczegółowych i podstawowych urządzeń melioracyjnych
		4.2 Doposażenie i unowocześnienie zaplecza technicznego i wyposażenia służb ratowniczych, policyjno-prewencyjnych i administracji zespolonej
	5. Rozwój usług informatycznych w administracji Powiatu Opolskiego	5.1 Projekty z zakresu e-administracji i rozwój elektronicznych usług publicznych szczebla powiatowego
		5.2 Usprawnianie procesów zarządzania w administracji, w tym rozwój umiejętności i wiedzy urzędników zakresu stosowania elektronicznych usług publicznych
		5.3 Zakup sprzętu i wyposażenia do prowadzenia usług z zakresu e-administracji
V. Infrastruktura społeczna przyjazna ludziom i środowisku	1. Inwestycje w infrastrukturę społeczną i zdrowotną	1.1 Budowa/przebudowa/remont infrastruktury społecznej i zdrowotnej
		1.2 Wyposażenie infrastruktury społecznej i zdrowotnej w specjalistyczny sprzęt i wyposażenie
	3. Poprawa jakości i dostępu do usług medycznych i opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi	2.1 Budowa/przebudowa/remont obiektów przeznaczonych dla osób zależnych (min. domy pomocy społecznej, dzienne domy pomocy, miejsca opieki całodobowej)
		2.2 Wsparcie opieki długoterminowej
		2.3 Działania profilaktyczne, w tym programy edukacyjne i promocja zdrowia
	3. Zachowanie, ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego	3.1 Przebudowa/remont/renowacja obiektów zabytkowych, w tym dostawanie do wymogów bezpieczeństwa i potrzeb osób niepełnosprawnych
		3.2 Konserwacja/remont wyposażenia obiektów zabytkowych
		3.3 Zagospodarowanie terenu wokół obiektów zabytkowych, wraz z infrastrukturą towarzyszącą
		3.4 Wsparcie podmiotów zewnętrznych w pracach konserwatorskich, restauratorskich i robotach budowlanych przy zabytkach nieruchomych/ruchomych znajdujących się na obszarze Powiatu Opolskiego

		3.5 Promocja dziedzictwa kulturowego i tworzenia systemu informacji o zabytkach Powiatu Opolskiego
	4. Zwiększenie dostępu do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, w tym dla osób niepełnosprawnych	4.1 Wsparcie podmiotów zewnętrznych i organizacji społecznych w zakresie upowszechniania kultury i sztuki
		4.2 Wsparcie podmiotów zewnętrznych i organizacji społecznych w zakresie upowszechnienia kultury fizycznej i sportu
		4.3 Promocja i wspieranie osób w działalności społecznej, charytatywnej, w obszarze kultury, sportu i zdrowego stylu życia
		4.4 Współpraca pomiędzy organizacjami pozarządowymi a sektorem publicznym, min. związana z rozwój oferty kulturalnej, turystycznej i sportowej Powiatu Opolskiego

Zródło: Opracowanie własne.

IV. SPÓJNOŚĆ STRATEGII ROZWOJU POWIATU OPOLSKIEGO Z EUROPEJSKIMI, KRAJOWYMI I REGIONALNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego jest zgodna z kierunkami rozwoju określonych w dokumentach strategicznych europejskich, krajowych oraz regionalnych, ponieważ jest to wyznacznikiem spójności terytorialnej i rozwoju danego obszaru. Rysunek numer 1 przedstawia najważniejsze dokumenty strategiczne, do założeń których nawiązuje Strategia Powiatu Opolskiego. Natomiast w tabeli nr 3 scharakteryzowano spójność celów strategicznych Strategii Powiatu Opolskiego z celami Strategii Województwa Opolskiego do roku 2020 oraz Strategią Rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014 – 2020.

Rysunek 1. Zgodność Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego z dokumentami europejskimi, krajowymi i regionalnymi

Strategia Europa 2020

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności

Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Rejony, Miasta, Obszary Wiejskie

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do roku 2020

Strategia Rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014 - 2020

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 3. Spójność Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego z regionalnymi dokumentami strategicznymi

Powiat Opolski	Województwo Opolskie	Aglomeracja Opolska
Cele strategiczne	Cele strategiczne	Cele strategiczne
Cel strategiczny I. Czyste środowisko naturalne	Cel strategiczny 7. Wysoka jakość środowiska	Cel strategiczny 4. Ochrona środowiska
Cel strategiczny II. Aktywne i bezpieczne społeczeństwo	Cel strategiczny 2. Aktywna społeczność regionalna Cel strategiczny 7. Wysoka jakość środowiska	Cel strategiczny 3. Wysoka jakość edukacji
Cel strategiczny III. Innowacyjna gospodarka i rynek pracy	Cel strategiczny 1. Konkurencyjny i stabilny rynek pracy Cel strategiczny 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Cel strategiczny 4. Dynamiczne przedsiębiorstwa	Cel strategiczny 2. Rozwój gospodarczy Aglomeracji Opolskiej
Cel strategiczny IV. Nowoczesna infrastruktura techniczna i ekologiczny transport	Cel strategiczny 2. Aktywna społeczność regionalna Cel strategiczny 6. Dobra dostępność rynków pracy, dóbr i usług	Cel strategiczny 1. Poprawa dostępności komunikacyjnej Aglomeracji Opolskiej Cel strategiczny 4. Ochrona środowiska

	Cel strategiczny 7. Wysoka jakość środowiska	Cel strategiczny 5. Rozwój obszarów wiejskich
Cel strategiczny V. Infrastruktura społeczna przyjazna ludziom i środowisku	Cel strategiczny 5. Nowoczesne usługi oraz atrakcyjna oferta turystyczno-kulturalna	Cel strategiczny 5. Rozwój obszarów wiejskich

Źródło: Opracowanie własne

V. WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU POWIATU OPOLSKIEGO

1. MONITORING STRATEGII

Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2015-2025 wskazuje kierunki rozwojowe Powiatu Opolskiego poprzez wyznaczenie celów strategicznych, których osiągnięcie będzie możliwe poprzez wdrożenie poszczególnych działań i priorytetów inwestycyjnych oraz zaangażowanie partnerów wszystkich sektorów (władze samorządowe, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe). Realizacja poszczególnych celów jest procesem trudnym i długofalowym, dlatego też konieczne jest budowanie partnerstwa i partycypacja społeczna w rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów. Odbywać się ona będzie poprzez wykorzystanie programów rozwojowych (min. program ochrony środowiska, plan wieloletni rozwoju sieci dróg powiatowych, program współpracy z organizacjami pozarządowymi, plan opieki nad zabytkami, program ochrony zdrowia psychicznego) i środków finansowych, zwłaszcza pochodzących ze źródeł zewnętrznych, wpisanych w wieloletnią prognozę finansową i zadania zapisane w uchwale budżetowej, zatwierdzonej corocznie przez Radę Powiatu.

System monitorowania Strategii polegać będzie na badaniu stopnia osiągnięcia założonych celów poprzez wskaźniki monitoringu określone w tabeli nr 4, kontrolę przebiegu poszczególnych procesów oraz ocenę uzyskanych efektów pod względem społecznym, gospodarczym i środowiskowym. Zakłada się, że realizacja celów powinna doprowadzić do wzmocnienia obszaru Powiatu Opolskiego pod względem społecznym i gospodarczym, przy zachowaniu zrównoważonego rozwoju i zbudowania jego konkurencyjności, powinna również ograniczyć wskazane braki i problemy. Należy jednak mieć na uwadze, że zmiany zachodzące są często dynamiczne i niezależne od władz Powiatu, w związku z tym konieczne jest prowadzenie monitoringu strategii i ewentualna aktualizacja określonych założeń, a także kontrola działań i ich ewentualna korekta.

Zakłada się, że monitoring Strategii polegać będzie na analizie porównującej rozwój Powiatu Opolskiego z założeniami niniejszego dokumentu. Monitoring prowadzić będzie Zespół ds. monitoringu Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego powołany uchwałą Zarządu Powiatu Opolskiego. Zespół ten określi częstotliwość i metodologię pomiaru wskaźników oraz będzie przedkładał cykliczne sprawozdania na sesji Rady Powiatu z realizacji Strategii. Źródła danych dla monitoringu stanowić będą głównie sprawozdania podmiotów zaangażowanych w realizację zadań określonych w strategii oraz Bank Danych Lokalnych GUS.

Proponuje się, aby obligatoryjne sprawozdanie z realizacji Strategii przeprowadzić w roku 2020, co zbieżne jest z zakończeniem okresu programowania 2015 – 2020 oraz datą skrajną strategicznych dokumentów krajowych i wojewódzkich. Sprawozdanie z monitoringu Strategii może być również konieczne na wniosek jednostek zewnętrznych np. samorządu województwa opolskiego.

Tabela 4. Wskaźniki realizacji celów strategicznych

CEL STRATEGICZNY	Wskaźnik	
	Nazwa	Jednostka pomiaru
I. Czyste środowisko naturalne	1.1 Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.
	1.2 Liczba działań promocyjno – edukacyjnych związanych z edukacją ekologiczną	szt.
	2.1 Liczba koncepcji/programów/planów	szt.
	2.2 Liczba budynków z zastosowaniem energii pochodzącej z OZE	szt.
	2.3 Liczba działań promocyjno – edukacyjnych związanych z OZE	szt.
	3.1 Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów dziedzictwa naturalnego	ha
	3.2 Liczba nowych nasadzeń	szt.
	3.3 Powierzchnia zrekultywowanych obszarów terenów zdegradowanych i zdewastowanych	ha
	3.4 Liczba działań promocyjno – edukacyjnych związanych z edukacją ekologiczną	szt.
	II. Aktywne i bezpieczne społeczeństwo	1.1 Liczba osób objętych wsparciem
1.2 Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem		os.
2.1 Liczba jednostek opiekuńczych i wychowawczych objętych wsparciem		szt.
2.2 Liczba porad edukacyjno - profilaktycznych		szt.
2.3 Liczba porad edukacyjno - profilaktycznych		szt.
2.4 Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi, w tym osób niepełnosprawnych		os.
3.1 Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe		os.
3.2 Liczba szkół i placówek objętych wsparciem		szt.
3.3 Liczba nauczycieli objętych wsparciem		os.
3.4 Liczba dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionej objętych wsparciem		os.
3.5 Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem w zakresie specjalistycznej diagnostyki psychologiczno - pedagogicznej		os.
4.1 Liczba osób/organizacji społecznych upowszechniających historię, tradycję, kulturę i tożsamość lokalną objętych wsparciem		os./szt.
4.2 Liczba działań informacyjnych w zakresie wielokulturowości Powiatu Opolskiego		szt.
5.1 Liczba spotkań/programów aktywizujących osoby starsze		szt.
5.2 Liczba działań informacyjnych na temat zdrowego i aktywnego stylu życia		szt.
6.1 Liczba przeszkolonych osób w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i zapobiegania		os.

	zagrożeniom życia i zdrowia	
	6.2 Liczba działań informacyjnych w zakresie bezpiecznych zachowań i reagowania na zjawiska kryzysowe	szt.
	6.3 Liczba wdrożonych narzędzi monitoringu	szt.
	6.4 Liczba wdrożonych systemów koordynacji działań	szt.
III. Innowacyjna gospodarka i rynek pracy	1.1 Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem	szt.
	1.2 Liczba działań promocyjnych w zakresie promocji gospodarczej Powiatu Opolskiego	szt.
	1.3 Powierzchnia scalonych gruntów pod aktywność gospodarczą	ha
	2.1 Liczba szkół/placówek wsparciem	szt.
	2.2 Liczba uczniów uczestniczących w stażach/praktykach/kursach zawodowych	os.
	2.3 Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego objętych wsparciem	os.
	2.4 Liczba uczniów objętych poradnictwem zawodowym	os.
	2.5 Liczba działań promocyjnych w zakresie promocji kształcenia zawodowego i współpracy szkół z pracodawcami	szt.
	3.1 Wysokość przekazanych środków finansowych na współfinansowanie kosztów działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu	PLN
	3.2 Liczba osób objętych aktywizacją zawodową	os.
	3.3 Liczba działań promocyjnych w zakresie równości szans na rynku pracy	szt.
IV. Nowoczesna infrastruktura techniczna i ekologiczny transport	1.1 Długość wybudowanych/przebudowanych/wyremontowanych dróg powiatowych	km
	1.2 Długość zmodernizowanych dróg powiatowych	km
	1.3 Liczba wybudowanych/przebudowanych/wyremontowanych mostów/obiektów inżynierskich na drogach powiatowych	szt.
	1.4 Długość dróg powiatowych, na których wprowadzono elementy poprawy bezpieczeństwa	km
	2.1 Liczba działań w zakresie budowy dodatkowego węzła autostradowego na terenie Powiatu Opolskiego	szt.
	2.2 Liczba działań w zakresie zintegrowanego systemu komunikacji zbiorowej	szt.
	2.3 Liczba działań w zakresie wprowadzenia zintegrowanego biletu w komunikacji zbiorowej	szt.
	3.1 Długość wybudowanych/przebudowanych/wyremontowanych ścieżek rowerowych i pieszych	km

	3.2 Długość oznakowanych ścieżek rowerowych i pieszych	km
	3.3 Liczba działań edukacyjno – promocyjnych w zakresie ekologicznych form transportu, w tym turystyki rowerowej	szt.
	4.1 Liczba wybudowanych/przebudowanych/wyremontowanych obiektów infrastruktury przeciwpowodziowej	szt.
	4.2 Liczba zakupionego sprzętu i wyposażenia służb ratowniczych, policyjno – prewencyjnych i administracji zespolonej	szt.
	5.1 Liczba pracowników Starostwa Powiatowego w Opolu i jednostek podległych korzystających z e- administracji	os.
	5.2 Liczba pracowników Starostwa Powiatowego w Opolu i jednostek podległych przeszkolonych w zakresie stosowania elektronicznych usług publicznych	os.
	5.3 Liczba zakupionego sprzętu i wyposażenia do prowadzenia usług z zakresu e-administracji	szt.
V. Infrastruktura społeczna przyjazna ludziom i środowisku	1.1 Liczba wybudowanych/przebudowanych/wyremontowanych obiektów infrastruktury społecznej/zdrowotnej	szt.
	1.2 Liczba obiektów infrastruktury społecznej/zdrowotnej wyposażone w specjalistyczny sprzęt i wyposażenie	szt.
	2.1 Liczba obiektów wybudowanych/przebudowanych/wyremontowanych przeznaczonych dla osób zależnych	szt.
	2.2 Liczba osób wspartych opieką długoterminową	os.
	2.3 Liczba osób wspartych działaniami profilaktycznymi w zakresie promocji zdrowia	os.
	3.1 Liczba przebudowanych/wyremontowanych obiektów zabytkowych	szt.
	3.2 Liczba przeprowadzonych konserwacji/remontów wyposażenia obiektów dziedzictwa kulturowego	szt.
	3.3 Powierzchnia terenów zagospodarowanych wokół obiektów zabytkowych	ha
	3.4 Liczba podmiotów zewnętrznych wspartych w zakresie prac konserwatorskich, restauratorskich i robotach budowlanych przy obiektach zabytkowych	szt.
	3.5 Liczba działań promocyjnych w zakresie dziedzictwa kulturowego	szt.
	4.1 Liczba podmiotów zewnętrznych wspartych w zakresie upowszechniania kultury i sztuki	szt.
	4.2 Liczba podmiotów zewnętrznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu	szt.

	4.3 Liczba nagrodzonych w zakresie działalności społecznej, charytatywnej, w obszarze kultury, sportu i zdrowego stylu życia	os.
	4.4 Liczba patronatów Starosty Opolskiego	szt.

Źródło: Opracowanie własne.

2. PODMIOTY WDRAŻAJĄCE

Kluczową rolę we wdrażaniu Strategii Powiatu Opolskiego na lata 2015-2025 odgrywać będzie Rada i Zarząd Powiatu Opolskiego przy udziale pracowników Starostwa Powiatowego w Opolu, jednostek podległych i administracji zespolonej w oparciu o Ustawę o samorządzie powiatowym.

Wdrażanie Strategii odbywać się będzie z udziałem partnerów zewnętrznych min.:

1. Jednostki administracji rządowej i samorządowej, w tym Gminy Powiatu Opolskiego: Chrzastowice, Dąbrowa, Dobrzeń Wieki, Komprachcice, Łubniany, Murów, Niemodlin, Ozimek, Popielów, Prószków, Tarnów Opolski, Turawa, Tułowice
2. Stowarzyszenie „Aglomeracja Opolska”
3. Organizacje pozarządowe
4. Lokalni przedsiębiorcy
5. Mieszkańcy Powiatu Opolskiego
6. Partnerzy zagraniczni

3. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja celów strategicznych wymaga zaangażowania znacznych środków finansowych, które przekraczają możliwości finansowe budżetu Powiatu Opolskiego, dlatego też konieczne jest pozyskiwanie zewnętrznych środków bezzwrotnych i środków z funduszy celowych zarówno krajowych, jak i zagranicznych oraz zapewnienie wkładu własnego na odpowiednim poziomie. Ograniczenia finansowe mogą okazać się istotną barierą w osiągnięciu założonych celów lub zdecydowanie przesunąć ich osiągnięcie w czasie.

Powiat, jako beneficjent aplikować może, w ramach dostępnych programów rozwojowych, w realizacji Strategii wykorzystane zostaną zatem wszelkie, dostępne źródła finansowania. Zadanie realizowane będą również ze środków własnych Powiatu, w ramach środków własnych zapewniony musi być również wymagalny wkład własny do projektów zewnętrznych. Istotnym źródłem finansowania działań będzie Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 oraz Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, oceniając pomoc oferowaną w ramach ww. programów powinny być one maksymalnie wykorzystane.

Ponadto zadania finansowane być mogą w ramach krajowych programów operacyjnych perspektywy 2014-2020, a mianowicie:

1. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020
2. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
3. Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020
4. Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020

Ważnym źródłem finansowania projektów w ramach Strategii będą fundusze i programy krajowe pozostające w gestii poszczególnych ministerstw, pod warunkiem ich kontynuacji i dostępności, przykładowo:

1. Program przebudowy dróg lokalnych
2. Programy finansowania zadań z zakresu kultury, sportu i rekreacji
3. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

4. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Zadania finansowane będą również z udziałem środków finansowych innych jednostek samorządu terytorialnego min.: środki Województwa Opolskiego i gmin Powiatu Opolskiego, Stowarzyszenia „Aglomeracja Opolska”.

Powiat, jako jednostka samorządu terytorialnego, w oparciu o zadania, które wykonuje ma ograniczone narzędzia prawne do bezpośredniego wspierania podmiotów gospodarczych, jednak poprzez inwestycje w infrastrukturę techniczną i społeczną, rozwój kapitału ludzkiego, zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i systemu reagowania na sytuacje kryzysowe tworzy warunki do rozwoju gospodarczego i społecznego Powiatu Opolskiego.

3. AKTUALIZACJA STRATEGII

Ze względu na zachodzące zmiany w obszarze społecznym i gospodarczym Powiatu Opolskiego i dynamiczny charakter Strategii konieczny jest monitoring założonych celów oraz ewentualne wprowadzanie zmian do przedmiotowego dokumentu. Zakłada się, że aktualizacja niniejszej Strategii konieczna będzie w roku 2020, co związane jest z zakończeniem okresu programowania 2014 – 2020 i koniecznością opracowania nowej strategii rozwoju województwa opolskiego oraz strategii rozwoju Aglomeracji Opolskiej, albowiem oba dokumenty mają wyznaczoną datę skrajną - rok 2020. Aktualizacja Strategii powinna poprzedzona być sprawozdaniem z realizacji określonych celów, na podstawie założonych wskaźników oraz konieczne będzie również opracowanie syntetycznej diagnozy społeczno – gospodarczej Powiatu Opolskiego, która pozwoli na ocenę kondycji społeczno – gospodarczej diagnozowanego obszaru.